

2 Församlingens valnämnd och den kyrkliga samfällighetens centralvalnämnd

Innehåll

2.1	Tillsättande och sammansättning.....	1
2.2	Beslutförhet	4
2.3	Uppgifter	4
2.4	Valnämndens första sammanträde.....	5

2.1 Tillsättande och sammansättning

Valnämnden

I varje församling utses en valnämnd som sköter förrättningen av församlingsvalet 2022. Nämnden tillsätts av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. (KL 23:19) Valnämnden ska tillsättas **senast 31.5.2022** (VOK 2:4,1). Församlingarna kan vid tillsättandet av valnämnden använda Kyrkostyrelsens förslag till föredragningstext.

Valnämnden består av en ordförande och minst fyra andra medlemmar samt minst lika många ersättare. Ersättarna ska ställas i den ordning i vilken de träder i stället för medlemmarna. (KL 23:19) Ersättarna är alltså inte personliga. Eftersom även ordföranden är medlem av valnämnd ska det finnas minst fem ersättare.

Det lönar sig att välja fler medlemmar i valnämnden än lagen förutsätter och tillräckligt med ersättare, så att inte förlorad valbarhet eller andra överraskande situationer påverkar nämndens beslutförhet. Valnämnden är beslutför när fler än hälften av antalet medlemmar i valnämnden är närvarande. När antalet medlemmar i valnämnden fastställs är det bra att beakta en eventuell indelning i röstningsområden och erfarenheterna av tidigare valförrättningar. Till exempel för räkningen av förhandsrösterna kan det i praktiken vara ändamålsenligt att välja flera ersättare än antalet ordinarie medlemmar.

Valnämnden ska utse valförrättarna för förhandsröstningen. De behöver inte vara valnämndsmedlemmar utan kan till exempel vid en förhandsröstning som förrättas på pastorsexpeditionen eller församlingens kansli vara medarbetare vid expeditionen eller kansliet. Om förhandsröstningen äger rum också på andra ställen än på pastorsexpeditionen eller församlingens kansli är det i synnerhet på dessa ställen möjligt att även anlita valnämndens medlemmar och ersättare.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet utser ordföranden för valnämnden. Valnämnden utser en vice ordförande vid sitt första möte. (VOK 2:4,1)

Indelning av valnämnden i sektioner

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan besluta att församlingen delas in i röstningsområden, varvid valnämnden delas in i sektioner. Sektionen ska sköta det praktiska genomförandet av röstningen i röstningsområdet. (KL 23:19,2 och VOK 2:4,2)

Beslutet om indelning i röstningsområden måste fattas innan valnämnden tillsätts, så att det nödvändiga antalet medlemmar kan utses till valnämnden och sektionen blir beslutför. En sektion är beslutför med tre medlemmar. (KL 23:19,2 och VOK 2:4,2) Om flera röstningsområden tas i bruk kan valnämnden således bli mycket stor.

En sektion utser en ordförande och en vice ordförande inom sig. För sektioner gäller annars i tillämpliga delar vad som bestäms om valnämnder. (VOK 2:4,2)

Centralvalnämnd

För församlingsvalet kan gemensamma kyrkorådet i en kyrklig samfällighet tillsätta en centralvalnämnd med uppgift att bistå valnämnderna i församlingarna i den kyrkliga samfälligheten, så att valet genomförs på ett enhetligt sätt. (KL 23:20) Det är alltså inte obligatoriskt att tillsätta en centralvalnämnd i kyrkliga samfälligheter.

Behörighet som medlem i valnämnden

Valbar till medlem i en valnämnd eller centralvalnämnd är en konfirmerad församlingsmedlem som är känd för sin kristna övertygelse, har fyllt 18 år och inte är omyndig (KL 23:2,1).

En kandidat eller en kandidats make, barn, syskon eller föräldrar får inte vara medlem eller ersättare i valnämnden. Med make avses äkta makar samt personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten. (KL 23:19,4).

Om valet hålls året före en ändring i församlingsindelningen ska den nya indelningen följas i valet. Om en ändring i församlingsindelningen träder i kraft 1.1.2023 bestäms behörigheten att vara medlem i valnämnden enligt den nya indelningen. (VOK 2:57)

Kvinnors och mäns representation

När valnämndens medlemmar utses ska det beaktas att kvinnor och män är representerade till minst 40 procent vardera, om inte något annat följer av särskilda skäl. Också bland valnämndens ersättare ska kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera (KL 23:8).

Valnämndens sekreterare

Vid sitt första sammanträde utser valnämnden en sekreterare. Sekreteraren behöver inte vara medlem i valnämnden. Tvärtom är det bättre att utse en sekreterare som är anställd i församlingen och har erfarenhet av liknande uppgifter.

2.2 Beslutförhet

Valnämnden är beslutför då över hälften av medlemmarna är närvarande (KL 7:4).

En sektion är alltid beslutför med tre medlemmar (KL 23:19,2).

Valnämndens och sektionernas ordförande ska se till att nämnden och sektionerna alltid är beslutföra på sina möten.

2.3 Uppgifter

Valnämnden

Valnämnden ansvarar i församlingsvalet för följande uppgifter:

- 1) Förberedelse inför valet (se kapitel 3)
- 2) Förteckning över röstberättigade (se kapitel 4)
- 3) Valmansföreningarnas stiftelseurkunder och kandidatlistor (se kapitel 5 och 6)
- 4) Förhandsröstning och hemmaröstning (se kapitel 7 och 8)
- 5) Handläggning av förhandsröstningshandlingar (se kapitel 9)
- 6) Förrättande av röstningen på den egentliga valdagen (se kapitel 10)
- 7) Rösträkning och fastställande av valresultatet (se kapitel 11)
- 8) Åtgärder efter valet (se kapitel 13)

Centralvalnämnden

Den centralvalnämnd som gemensamma kyrkorådet tillsatt för att verkställa församlingsvalet (om en sådan har tillsatts) har i uppgift att för församlingarna i den kyrkliga samfundligheten:

- 1) godkänna åtgärdsplanen och tidtabellen för församlingsvalet
- 2) upprätta förteckningarna över röstberättigade
- 3) se till att kungörelser och meddelanden som gäller valet utarbetas och tillkännages
- 4) i övrigt bistå församlingarnas valnämnder så att valet kan förrättas på ett enhetligt sätt.

2.4 Valnämndens första sammanträde

Valnämnden ska hålla sitt första sammanträde senast måndag 1.8.2022 (VOK 2:12). **Det rekommenderas emellertid att det första sammanträdet hålls i god tid på våren före semestersäsongen.**

På det första mötet ska valnämnden:

- 1) utse en vice ordförande och två personer som justerar förteckningen över röstberättigade (VOK 2:4,1 och VOK 2:7)
- 2) utse en sekreterare för nämnden
- 3) besluta om när och var valmansföreningarnas stiftelseurkunder ska lämnas in och göra upp en kungörelse om detta (kungörelse om kandidatuppställningen) (VOK 2:12)
- 4) göra upp en kungörelse om var och när förteckningen över röstberättigade finns framlagd och hur yrkande på rättelse av förteckningen görs (kungörelse om röstlängden) (VOK 2:8)

- 5) fatta preliminärt beslut om förhandsröstningsställena, ifall beslut om dessa ännu inte fattats (se kap. 3.4 om tillgänglighet vid vallokalerna).

Enligt 7 kap. 3 § i kyrkolagen kan beslut i ärenden som hör till ett organ fattas vid ett ordinarie sammanträde eller vid ett sammanträde i en elektronisk miljö (elektroniskt sammanträde). Valnämnden bör redan vid sitt första sammanträde konstatera de möten i vilka man inte kan delta elektroniskt. Sådana sammanträden är åtminstone de sammanträden som hålls 3.10, 18.11 och 20.11 och vid behov senast den 23.11.2022. Vid dessa sammanträden granskas handlingar, räknas röster eller granskas röstsedlarna och åtgärderna kan inte vidtas vid ett elektroniskt sammanträde.